

2-3 НОЕМВРИ 2012

**ЗА ДУХОВНИТЕ УРОЦИ НА ОТЕЦ ПАИСИЙ,
НА НЕГОВАТА „ИСТОРИЯ СЛАВЯНОБЪЛГАРСКА“
И ТЕХНИЯ ОТЗВУК ВЪВ ФИЛОЛОГИЧЕСКИЯ
ФАКУЛТЕТ НА ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ
„ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“**

Мила Кръстева

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Резюме: Публикацията откроява акцентите в академичния проект на Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, посветен на международното юбилейно честване „250 години „История славянобългарска“, като описва детайлно главно онези нетрадиционни прояви, които се прилагат за пръв път в подобни академични форуми.

Keywords: Faculty of Philology, *Gerov's Transcription of Slavonic-Bulgarian History*, Invitation, International Anniversary Research Conference “250 Years of Slavo-Bulgarian History, *Paisiy Hilendarski Plovdiv University, The Slavonic-Bulgarian History, Travelling Seminar.*

В края на отминалата 2011 година в Париж заседава XXXVI сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО. На нея бе одобрен двегодишният официален календар на Световната културна общност, в който бе вписана и 250-годишнината на

„История славянобългарска“ от Паисий Хилендарски – инициатива, която повелява делото на монаха да бъде почетено във всички страни – членки на Организацията.

Решението на ЮНЕСКО бе приветствано от Президентството на Република България и българската академична общност, които обединиха усилията си и на 3 април 2012 година създадоха Инициативен комитет, чиято цел бе да се постигне престижна организация на националните чествания на четвъртхилядолетната история на „История славянобългарска“.

Към националните чествания се присъедини и Филологическият факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Бе създаден организационен комитет с председател доц. д-р Мила Кръстева¹⁾, който разработи научния проект „250 години „История славянобългарска“²⁾. Акцентите в проекта бяха поставени върху:

- Пътуващ семинар „По стъпките на Отец Паисий Хилендарски“, проведен между 22–27 октомври 2012 г. Семинарът премина по маршрута: Пловдив – Крагуевац – Нови Сад – Сремски Карловци – манастира в Ковил – Нови Сад – Банско – Асеновград – Пловдив.

- Международна юбилейна научна конференция „250 години „История славянобългарска“, която се състоя на 2 и 3 ноември в Пловдив.

- Издаването на Геровия препис на „История славянобългарска“, ръкописван в Пловдив, в първия Пловдивски период на „даскал Найден“ (преди 1853 г.).

- Конкурс за писане на студентско есе на тема „Четете и знайте – изстраданото послание на „История славянобългарска“ от Отец Паисий Хилендарски“.

I. Пътуващ семинар „По стъпките на Отец Паисий Хилендарски“

Тъй като досега у нас не е провеждан научен форум под формата на *пътуващ семинар*, ще започна с неговото представяне. Ще очертая накратко целите, които си поставихме, онова, което постигнахме, и перспективите на това новаторско начинание.

Преподавам Българска възрожденска литература в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ повече от петнадесет години. И с горест трябва да призная, че през последните седем-осем години духовното беззаберие на младите хора е потресаващо. Чувството им за национална принадлежност е така закърняло, че съвременният университетски Даскал³⁾ е изправен пред две възможности: *или да* влезе в празната аудитория, в която да изчака да изтече лекционното му време, четейки някое овехтяло *криминале* (новите струват скъпо); *или да* потърси и да открие нетрадиционни плодоносни форми за академично общуване с поколението филолози (студенти и докторанти), възпитано във времето, когато чалгата безпощадно бодее сетивата, когато компютърът, претоварен от памет, но лишен от забрава⁴⁾, злоупотребява с ума, когато в нашето Днес свещена е не битката за Духа, а битката, която ще подсигури Хляба.

В търсене на подобни нови академични форми се роди идеята за пътуващия семинар „По стъпките на Отец Паисий Хилендарски“. Реализирането на

идеята, която ми бе подсказана от декана на Филологическия факултет доц. д-р Живко Иванов, предоставяше великолепната възможност да поговорим по необичаен начин за духовния подвиг на **първия модерен историк на България**. Необичайното бе в избора ни да проблематизираме академично, **но не в аудиторните на Пловдивския университет, както винаги сме го правили досега, а по пътя, извървян от Паисий**, темите за:

– XVIII век, вписан в градежа на националната, балканската, славянската и западноевропейската история, филология и култура;

– „История славянобългарска“, тълкувана в единството и сблъсъците ѝ с другите истории за България, съставени от български и чужди православни и католически монаси;

– Паисий, неговата история, нейните преписи, преправки и приписки;

– Паисий и неговите български съвременници;

– преподаването на Паисий и „История славянобългарска“ в съвременното българско училище;

– мястото на Паисий и неговата история в *компютърния XXI век*.

Автобусът, с който преминавахме по няколкостотин километра на ден, се превърна в **модерно оборудваната ни „пътуваща аудитория“**. В тази „пътуваща аудитория“, по пътя от Пловдив до Крагуевац, докторантите представиха презентации за всеки от градовете по маршрута (за тяхната история, култура и съвременен облик). Дългият път бе плодотворен и за провеждането на анкета, с която проверихме какво знаят и какво не знаят за Паисий и „История славянобългарска“ представителите на няколко поколения и как определят своето място в съвременния ни свят. Лекции и презентации бяха изнесени и в модерните аудитории в университетите в Крагуевац, Нови Сад, а също и в залата за изкуство в Музейния комплекс в Банско.

Маршрутът бе премислен с оглед на *началото* и *края* на човешкия път на Паисий. Най-разпространени са хипотезите, в които се настоява, че Паисий е роден в Банско и е приключил земния си път в Амбелино (край Асеновград). Науката разполага с твърде малко документи, въз основа на които се реконструира житейският път на монаха, затова от изключително значение е разписката от 21 май 1761 г., която йеромонах Паисий Хилендарски подписва и подпечатва с личния си печат в Сремски Карловци. Паисий е изпратен там с пълномощията на Хилендарския манастир, за да прибере останалите от починалия монах Герасим негови лични вещи. Именно с гореописаната разписка йеромонах Паисий Хилендарски удостоверява, че е изпълнил възложената му от неговия манастир монашеска мисия. В Паисиезнанието се допуска, че по същото това време и на същото място Паисий се е срещнал с другия историк на България – Йован Раич (бащата на Раич е българин от Видин, а майката е сръбкиня). Приема се, че по едно и също време, на едно и също място двамата историци от времето на Балканското възраждане са ползвали едни и същи извори, но, както е знайно,

всеки от тях разказва българското минало, изграждайки различна историографска концепция. В търсенето на детайлите, свързани с културно-историческите причини, белязали историческите съчинения на двамата историци с различни знаци и послания, премислихме, че е важно да посетим и *местата на памет*, белязали трайно житейския път на Раич (Нови Сад, манастира в Ковил).

Идеята да преминем през Крагуевац бе провокирана от желанието да узнаем къде и как са се „родили“: **модерната българска наука**, най-рано представена от българската граматика на банскалията Неофит Рилски, **съвременникът на модерния историк на българите Паисий Хилендарски**, а също и **модерният светски учебник** „Славяноболгарское детоводство за малките деца“ на Неофит Бозвели и Емануил Васкидович (известно е, че архимандрит Неофит Бозвели е цитирал *скрито* Паисиевата „История славянобългарска“ в своите автобиографични съчинения и в диалозите си).

В целостта си академичната програма на пътуващия семинар следваше концепцията на юбилейните чествания, разгърната в темата „Историята *във* и *отвъд* „История славянобългарска“. И тъй като преминавахме през кръстопътната земя на Балканите, и тъй като 2012 г. е юбилейна година и за Балканската война – **историческото събитие, отстоящо отвъд Паисиевата история, но вградено трайно в историята на българската държава** – в „пътуващата ни аудитория“ бе показан документален филм и бе изнесена лекция за Балканската война.

За участници в семинара бяха поканени студенти, докторанти и университетски преподаватели от различни университети в България (възрожденисти, балканисти, западноевропейисти, слависти, историци на българския книжовен език, специалисти по общо езиковедие и съвременен български език, методисти по преподаването на български език). Изборът да бъдат поканени тези специалисти бе предопределен от предварително обмислената академична програма на пътуващия семинар. Беше поканен и бакалавър по българска филология (бивш наш отличен студент), а също и две ученички от Пловдив, участващи в националния проект „Българските будители и Аз“ (с ръководител доц. Кирчо Атанасов). В академичната ни програма взеха участие и двама сръбски преподаватели от Университета в Крагуевац, а също и двама техни студенти (последните бяха нашите академични „гидове“ в Сърбия).

Да се разкаже за пътуващия семинар „По стъпките на Отец Паисий“ на двестри страници е невъзможно. Онова, което съм пропуснала да опиша, ще бъде показано в подготвящия се документален филм, който наскоро ще се излъчи по Националната телевизия. Преди да приключа представянето на пътуващия семинар, бих искала да споделя, че когато започвах да премислям детайлите по организацията му, съвсем не подозирах, че ще е толкова сложно. Никой преди нас не бе правил нещо подобно и не можех да почерпя опит в това поле. Подготовката започна още през март. Тя изискваше: *да се* избере подходящият маршрут; *да се* концептуализира предварително академичната програма;

да се премисли схемата, по която ще се канят участниците в семинара; да се възложи на поканените участници да подготвят лекции и презентации; да се намери подходящ транспорт; да се открият журналисти и оператор, които да документират научното ни пътешествие; да се преговаря с институциите в Сърбия и България за осигуряване на аудитории за академичната ни програма; да се правят резервации в хотели и заведения за хранене; да се изпращат писма до посланика ни в Сърбия, до държавните и културните институции в градовете от маршрута; да се уведоми всеки от участниците, че е желателно да си направи здравна застраховка... Споделям детайлите, защото вярвам, че организацията и провеждането на този нестандартен академичен форум може да послужи като опит и на други подобни начинания (предстои например юбилейна година за Софроний Врачански, а също и за Найдено Геров).

Организацията на пътуващия семинар не би била възможна без високия професионализъм на доц. д-р Иван Чобанов, доц. д-р Живко Иванов, доц. д-р Константин Куцаров, доц. д-р Мила Кръстева, доц. д-р Петя Бъркалова, гл. ас. д-р Борян Янев, гл. ас. д-р Соня Александрова, гл. ас. Фани Бойкова, докторант Ани Маринова, докторант Галина Димитрова, докторант Десислава Димитрова, web-администратора Мария Гуджева. **И особено – без всеотдайността на докторант Милена Нецова.**

На 1 ноември т. г. ме поканиха за участие в телевизионно предаване, за да споделя оценката си за пътуващия семинар. Водещата на предаването – бивша моя студентка, ме запита дали сме постигнали това, което сме очаквали да постигнем, преминавайки по стъпките на Отец Паисий Хилендарски. Отговорих й, че сме постигнали повече, отколкото очаквахме. За съжаление, телевизионното време, с което разполагах тогава, не ми позволи да разгърна представата си, която ми дава правото да вярвам, че постигнатото е по-значимо от онова, което си позволявахме да очакваме в хода на подготовката. Сега ще отговоря на това плодно питане.

Убедено вярвам, че постигнатото в пътуващия семинар надмина очакванията ни, най-малкото:

– *Защото* пътят, извървян най-напред от Паисий, а по-сетне и от нас – съвременните университетски преподаватели, нашите докторанти и студенти, а също и младите хора, които ще влязат в университета след година-две – се превърна за всички в Свето причастие.

– *Защото* по пътя, който „помни“ стъпките на монаха от Хилендар, ние, неговите следовници, разпознахме и с Разума, и с Духа, и със Сърцето си, че Отец Паисий не е съставил „История славянобългарска“ като образован историк, но я е концептуализирал като достоен Българин: като син на поробено Отечество, като дете на изконната *своя* земя, отвоювана със светлата кръв на Отците, но удавена в черната кръв на чедата им. Това именно е Нещото, което е накарало съвременниците на

Паисий (от Стойко йерей до свещеника Костадин Чучулайн; от 1765 до 1882 г.) да умножават образите на Паисиевата история, като я „публикуват“ в над 70 нейни ръкописни преписа и преправки, съставени в границите на Българското Възраждане⁵⁾. **Никоя друга възрожденска ръкописна книга не притежава тази славословна съдба!**

– *Защото* в пътя на монаха таксидиот Паисий Хилендарски и в пътя на свещената му История до нас е кодирано светлото послание **Предай нататък!** Ние, университетските даскали, предадохме по пътя, извървян от Паисий, урока, който бяхме научили от „История славянобългарска“. Предадохме го на онези, които ще продължат нашето академично дело. Този урок благовести, че не е недостойно да си Българин, че не е недостойно да милееш за своя Род и Отечество, че не е недостойно да говориш на своя Език, че не е недостойно да изповядваш своята Вяра. **Но че е дълбоко недостойно да си юродив българин!** Ние, преподавателите възрожденисти от различни университети в България, предадохме на нашите духовни чедра Завета на Отец Паисий, а те, **убедена съм в това**, ще го предадат нататък⁶⁾.

Международна юбилейна научна конференция „250 години „История славянобългарска“

Още в началото на месец март на юбилейната за „История славянобългарска“ 2012 година на сайта на Филологическия факултет бе качена покана (на български език с превод на руски и английски език), с която Организационният комитет на международната юбилейна научна конференция призоваваше своите гости от България и чужбина. По идея на доц. д-р Мила Кръстева, с вещите компютърни умения на web-администратора Мария Гуджева и с благословията на декана на Филологическия факултет доц. д-р Живко Иванов съдържанието на поканата бе вписано в електронна книга с цвета на старопечатните възрожденски ръкописни книги. При отварянето на електронната книга мъжки глас изговаря: „За ония, които пожелаят да прочетат и чуят написаното в тая история“⁷⁾. Цитатният фрагмент е зает от оригиналния предговор на „История славянобългарска“, а изборът на точно този образ, маркиращ отварянето на електронната книга, се мотивира от познанието, че **Българското възраждане по-скоро слуша, отколкото чете „История славянобългарска“, защото безкнижните възприематели на Паисиевата история, които са могли само да я чуят, са били повече от любомъдрите възрожденски българи, които са могли да я прочетат сами.**

Електронната ни книга-покана „начева“ сюжета си с „Предупреждение“, в което се отстоява, че:

Ако се взрем по-надълбоко в „историите“ на възрожденските маршрути на Историята, „събрана“ и „наредена“ от отец Паисий, ще познаем, **че няма друга възрожденска ръкописна книга**, която да е орисана да пастри „дълга“ памет за първообраза в около 70 преписа, от които 45 са достигнали и до нас.

Ако се взем... Ще узнаем, че **няма друга възрожденска ръкописна книга**, която да е притежавала уникалната възможност на „История славянобългарска“ да „отключва“ нови и нови „истории“, чиито събития са отразени в приписките.

Ако се взем, ще трябва не само да признаем, че **няма друга възрожденска ръкописна книга**, която да е била всепозната в своето „там-и-тогава“, но ще трябва и да разкажем:

– и за онези „прости орачи, копачи, овчари и прости занаятчи“, които са „слушали“ „от уста на ухо“ Историята от „История славянобългарска“.

– и за онези „любомъдри“ българи, предавали я „от ръка на ръка“: това са генерациите преписвачи (монаси и свещеници; грамотни синове на свещеници; даскали; ученици; академични слависти в Русия) – благовестили преписвачеството като непрекъснатата актуализираща се национална памет.

– и за онези читатели на „История славянобългарска“, подирили празно поле на корицата или подгъхнали недописан лист между страниците ѝ. И заявили съпричастност към Паисий и културните потреби на своето време.

– и за онези поръчители, възложители или платци на преписването на Историята на Паисий... Менят се и техните генерации – те са ту игумени, ту църковни епитропи, ту пътуващи монаси таксидиоти, ту търговци, ту занаятчи, ту...

– и за онези „юродиви“ българи, които „не обичат да знаят за своя български род, а се обръщат към чужда култура и чужд език“, а те, в кодекса на Паисиевата История, са „отцеругателите“.

Една пространна „история“ за Историята, която убедително доказва, че ако премислим „История славянобългарска“, **но не само заради самата нея, а и заради „медийната мрежа“ на нейното разпространение и популярност през Възраждането**, и ако премерим това разпространение с мярката за културните не/възможности на българската 1762-ра година, то тогава вероятно ще приемем, че **ръкописната възрожденска книга на Паисий е книга – национална институция**⁸⁾.

Видимо е, че заявената концепция е прозвучала достатъчно надеждно на учениците от България и чужбина, защото международната ни научна конференция бе почетена от участието на над 200 представители от 55 научни институции от 16 държави. Тази обемност на събитието бе причината, поради която Ректорът на Пловдивския университет определи форума като *Филологически конгрес*.

Конференцията проблематизира две макротеме: „Историята във и отвъд „История славянобългарска“ на Паисий Хилендарски“; „От идеята за историята към националното и глобалното в културата, литературата, езика...“. Докладите бяха разпределени в петнадесет секции, обединени от осем тематични направления:

- Началото Паисий в образованието по български език и литература;
- Езикът във и отвъд „История славянобългарска“;
- Иво Андрич и балканското историческо битие;
- Intellectual Thresholds: Linguistics, Cultural Studies, Literary Studies – Before and Now;

- Съвременна езиковедска проблематика;
- Българската езикова политика в условията на глобализация и европейска интеграция (кръгла маса с международно участие);
- Язык. Литература. Культура;
- Sprache, Literatur, interkulturelle Kommunikation / Langue, littérature, communication interculturelle / Lengua, literatura y comunicación intercultural.

Тематичните направления са разработени от осемте катедри при Филологическия факултет с академичните усилия на проф. д-р Дияна Иванова, доц. д-р Ваня Зидарова, доц. д-р Жоржета Чолакова, доц. д-р Иван Русков, доц. д-р Йордан Костурков, доц. д-р Красимира Чакърова, гл. ас. д-р Атанаска Тошева, гл. ас. д-р Борян Янев, гл. ас. Борислав Борисов, гл. ас. д-р Веселка Ненкова, гл. ас. д-р Дияна Николова, гл. ас. д-р Златороса Белафанте, гл. ас. д-р Канна Димитрова, гл. ас. д-р Таня Маджарова, гл. ас. д-р Яна Роуланд, гл. ас. Фани Бойкова. Цялостната концепция на програмата на академичните четения е премислена от проф. д-р Инна Пелева⁹⁾.

В организацията на програмния блок на конференцията участваха: ас. Райна Петрова, докторант Евелина Грозданова, докторант Красимира Танева, както и студенти филолози.

На всеки участник в конференцията бяха подарени красиво изработени рекламни материали, чийто дизайн бе премислен с високата естетическа мяра на гл. ас. Фани Бойкова и гл. ас. д-р Дияна Николова. Всеки участник получи сертификат, удостоверяващ, че е почел нашата покана и е изнесъл научен доклад. Докладите ще бъдат публикувани в Научните трудове на Пловдивския университет през 2013 г.

II. Геров препис на „История славянобългарска“

Ако трябва да дам оценка за най-приносната изява от юбилейните ни чествания, ще оценя като такава фототипното издаване на Геровия препис на „История славянобългарска“, чийто оригинален ръкопис се съхранява в БИА (НБКМ), ф. № 22 (Найден Геров), оп. I, а. е. 622, л. 1-70. Геровият препис е публикуван в Пловдивското университетско издателство „Паисий Хилендарски“, ISBN 978-954-432803-2.

Читателите вероятно вече се питат защо Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ избра в юбилейната за „История славянобългарска“ 2012 г. да издаде фототипно именно Геровия препис, а не някой друг от достигналите до нас нейни преписи и преправки.

Изборът ни се обуславя най-малкото от следните причини:

1. Геровият препис на Паисиевата история е съставен в Пловдив (тогава наричан *Фелибе* и *Филипополис*). Това е градът, който е най-пряко свързан с престижната професионална биография на Геров: тук българският възрожденец е учител в основаното през 1851 г. първо класно Пловдивско училище „Св.

Кирил и Методий“; тук Геров е първият руски вицеконсул, назначен от руското правителство; тук той става застъпник на езиковите принципи на Пловдивската правописна школа (50-те – 60-те г. на XIX век). Така цялостната дейност на книжовника, учителя, лексикографа, политика, дипломата Найден Геров, свързана с пловдивските му периоди (1851-1853¹⁰; 1857-1876¹¹), е насочена към трайното издигане на културния, просветния и цялостния национален авторитет на града, в който днес се намира Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“.

2. Найден Геров, който обитава Пловдив в голяма част от живота си, е първият високообразован възрожденец, който „отключва“ трайния системен интерес и на българската, и на руската научна мисъл към делото на Паисий, неговата история, нейните преписи и преправки. Това се случва в хронотопичните предели на самото Възраждане. Академичната литература, която изследва Българското възраждане, няма ясни представи за тези детайли от живота на Геров, затова отразеното в науката по темата се нуждае от прецизиране.

3. Задълбоченото проучване на непубликувания ръкописен архив на Найден Геров, съхраняван в ръкописната сбирка на Националната библиотека в София (БИА, ф. № 22, Найден Геров, оп I и оп. II), доказва, че в него са опазени неизследвани от науката документи, които свидетелстват за трайния интерес на възрожденеца към изучаването и преподаването на науката история. Тази ръкописна документация, която в послеслова на изданието на Геровия препис се библиографира, систематизира и тълкува за пръв път, има пряко отношение и към Геровия препис на „История славянобългарска“, и към оценката му за приноса на Отец Паисий за духовното и културното възможване на българите през Възраждането – едно изследователско поле, което все още не е проблематизирано и оценено критико-научно.

4. Преписът на „История славянобългарска“, съставен от Найден Геров, е най-малко изследваният в академичната наука, макар че и той е точно толкова съществен за осъзнаването на дълбинните послания на Паисиевата история, колкото са и всички останали преписи и преправки, на които науката е отделила по-съществено внимание. Това налага Геровият препис да се проучи цялостно и системно, **каквато именно бе и целта на фототипното му издаване, което прави преписа достъпен до всеки специалист.**

III. Писане на студентско есе на тема „Четете и знайте – изстраданото послание на „История славянобългарска“ от Отец Паисий Хилендарски“

За съжаление, оценяващото жури с председател доц. д-р Петя Бъркалова и членове: доц. д-р Ваня Зидарова, доц. д-р Иван Русков, доц. д-р Константин Куцаров, доц. д-р Мила Кръстева, доц. д-р Татяна Ичевска, доц. д-р Христина Тончева, гл. ас. д-р Борян Янев и докторант Ана Маринова не присъди първа, втора и трета награда. Бе присъдена единствено поощрителна награда на

студента от Пловдивския университет Георги Веселинов Камбуров (IV курс, специалност „История“).

Преди да приключя, бих искала да изкажа дълбоката си признателност на г-жа Маргарита Попова – вицепрезидент на Република България и колега филолог, която без колебание прие да стане почетен патрон на нашия престижен юбилеен форум.

Благодаря сърдечно за професионалната и морална подкрепа на декана на Филологическия факултет доц. д-р Живко Иванов, който ме покани да концептуализирам проекта и който безрезервно подкрепяше всяка моя идея.

Благодаря на доц. д-р Запрян Козлуджов – ректор на Пловдивския университет, който без колебание прие да издадем Геровия препис на „История славянобългарска“ и подкрепи инициативата финансово. Благодаря на гл. ас. д-р Борислав Борисов и гл. ас. д-р Соня Александрова, които в продължение на повече от 10 месеца *ходеха от врата на врата*, за да убеждават държавните и неправителствените институции, че трябва да дадат своята лепта *на ползу роду*, за да издадем поне един препис на Паисиевата история. Тези млади колеги дадоха всичко от себе си, защото знаят *що е то национална кауза*. Оказа се обаче, че българските институции не разбират твърде от тези *високи* неща. На поканата за спомоществователство откликна единствено *EVN България*, за което Филологическият факултет, Ректоратът на Пловдивския университет и лично аз им благодарим!

Благодаря на гл. ас. Фани Бойкова и на web-администратора на Филологическия факултет Мария Гуджева, които неотлъчно бяха до мен. И нито веднъж не отказаха да свършат това, което трябваше да се свърши в изключително сложната организация на Международния юбилеен академичен проект „250 години „История славянобългарска“.

Благодаря на проф. д-р Надежда Драгова – най-талантливия ми даскал по история на литературата и културата на Българското възрождане!

Благодаря на всички участници в академичната инициатива, организирана и осъществена от Филологическия факултет на Пловдивския университет. До нови срещи!

БЕЛЕЖКИ:

1. Съставът и структурата на организационния комитет са публикувани на електронен адрес: <http://250.slovo.uni-plovdiv.bg/committee>
2. Цялостното съдържание на поканата може да бъде открито на електронен адрес: <http://250.slovo.uni-plovdiv.bg>
3. През Възраждането Даскалът е висока институция. Без да забравям това, се отнасям с цялото си уважение към колегите, които днес преподават и в българския университет, и в българското училище, защото от опит зная, че е потребен неистов кураж, за да пожелаеш да преподаваш на поколението,

- заченато и отгледано в света на модерните технологии и глобализацията.
4. Вж. Тодоров, Цв. *Памет за злото, изкушение на доброто*. Анкета върху века. С., 2002, с. 157.
 5. Последният препис на „История славянобългарска“ е на Костадин Чучулайн. Направен е в Банско през 1882 г., когато градът е бил все още под опеката на Османската империя.
 6. Подробности за маршрута на пътуващия семинар, академичната му програма и участниците в него могат да се открият на електронен адрес: <http://250.slovo.uni-plovdiv.bg/seminar>
 7. Академичното ни послание може да бъде чуто на електронен адрес: http://web.uni-plovdiv.bg/marygud/250/Pokana_Paisievi_chetenia_2012/HTML/
 8. Концепцията на доц. д-р Мила Кръстева е съставена с научните консултации на проф. д-р Надежда Драгова.
 9. Програмата е публикувана на електронен адрес: <http://250.slovo.uni-plovdiv.bg/program>
 10. По време на Кримската война (1853–1856) Геров пребивава в Санкт Петербург, защото животът му на руски поданик, намиращ се в България, е бил застрашен.
 11. След Априлското въстание Геров е подложен на преследвания, затова напуска града.

ЛИТЕРАТУРА:

- Тодоров, Цв. *Памет за злото, изкушение на доброто*. Анкета върху века. С., 2002, с. 157.
- Драгова, Н. *Пред-уведомление за онези читатели, които искат да придружат научните търсения между двете чествания: „200-годишнината на „История славянобългарска“ в 1962 и „Четвъртхилядолетието“ ѝ – предстоящо за 2012. // Сп. Везни, 2012, № 5, с. 40-46.*

ON FATHER PAISIUS'S SPIRITUAL LESSONS, ON HIS SLAVIC-BULGARIAN HISTORY, AS WELL AS ON THEIR RESONANCE AT THE PAISIY HILENDARSKI UNIVERSITY OF PLOVDIV, FACULTY OF PHILOLOGY

Assos. Prof. Mila Krasteva PhD
✉ Plovdiv University „Paisii Hilendarski“
Plovdiv Tsar Asen str. 24
E-mail: donmila@abv.bg
GSM: 0894713272